

Domínica prima Aduentus

Eustachio ⁊ vxore. vt habet in vitaspatri. **I**n regnū celozū vim patit. **M**atth. xj. q̄ pōt capere capiat. **M**atth. xix. Ergo ite vos peccatores p penitentiā ad castellum quod contra vos est. Deo gratias.

Sermo quintus.

Hora est iam nos de somno surgere. **A**d **R**ho. xiiij. ⁊ in epla. **P**ro hui⁹ verbi declaratiōe ⁊ p̄dicande materie introductiōe sciē dum q̄ in sacra scriptura status mortalis peccati dicit̄ dormire. q̄ diu em̄ hō est in peccato mortali dormit. tā diu dormit duplici rōne. **P**rima. quia sicut ille qui dormit nihil opat̄. nec lucrat̄ aliqd̄ sic nec p̄sona que est in pctō mortali nihil opat̄ meritozie. quia gr̄a est p̄ncipiū merēdi re/motum. charitas vero p̄ximū. **iij. sc̄p. dist. xxx.** s̄ talis caret vtraq̄. quia licet possit facere multa bona opa de genere. quia pctm̄ mortale non auferit homini liberū arbitriū tñ ex illis opibus nihil lucrat̄ p gloria paradisi. **L**icet em̄ ex ip̄is lucrēt bona temporalia. sc̄z sanitatē. filios. honores diuitias. ⁊ ex illis meref̄ extire d̄ pctō mortali ali quo modo dispositiue. vt dicit sc̄s **Tho. in. iij. di. xv. q. j. ar. iij. q. iij. ⁊ iij. p. q. lxxix. ar. vj.** **I**ō qñ hō sentit se in pctō mortali nō d̄z dimittē opa bona. sed magis augmētare. sed nō sunt lucratiua glorie. quia qñ in sero mortis hō venit ad cōpotum cū xpo. ip̄e dat retributionē solū p̄ boīs opib⁹ factis in statu gr̄e. quia erūt viua p̄ charitatem. **S**m̄ sc̄m **Tho. ibidē.** sed de bonis opibus facti in statu culpe nihil retribuet. quia sine charitate facta sunt. q̄ mortua. ⁊ p̄ cōsequens nullo modo meritoria. **i**bidē ⁊ c̄. quia iā in h̄ mūdo ip̄e dedit retributionē p̄ illis p̄p̄ h̄ dicebat christ⁹. **M**anete in me ⁊ ego in vob⁹. quia q̄ manet in me ⁊ ego in eo hic fert fructū multū. quia sine me nihil potestis facere. s̄ meritozie. **Joh. xv.** **P**ro d̄ctorū intelligentia nota differētiā int̄ opa viua. mortua ⁊ mortificata. **H**ā illa opa hoīs p̄p̄rie dicunt̄ viua. vt dicit. **s̄. Tho. iij. sc̄p. dist. xiiij. q. ij. ar. iij. q. ij.** que hoīem ad eternā vitam p̄ducere possunt. quia om̄ia illa dicunt̄ viuere que habēt debitā opationē vel effectum. ⁊ illa que p̄uant̄ hac dicunt̄ mortua sicut dicim⁹ aquā viuā que est in impetu fluendī. p̄p̄rius aut̄ effectus humanozū operū ē q̄ p̄ ea homo ad vltimū finē humane vite pueniat. s̄ beatitudinē. **I**dem dicit sc̄s **Tho. iij. pte. q. lxxix. arti. iij.** sic igif̄ opa viua dicunt̄ que fiunt ⁊ sunt cū charitate. sed illa opa hominis dicunt̄ mortua que h̄ faciendī p̄tatem nō habent ⁊ que fiūt sine charitate. dicit em̄ sc̄s **Tho. iij. pte. q. lxxix. arti. vj. in so. ad sc̄dm.** q̄ opa de genere bonozū sine charitate facta dicunt̄ mortua p̄pter defectū charitatis ⁊ gr̄e sicut p̄ncipiū. **S**ed opa hoīs dicunt̄ mortificata q̄ h̄c

p̄tātē p̄ducēdi ad eternā vitē amiserūt cū p̄ri⁹ eā habuerint. ⁊ sic opa mortificata dicunt̄ que fiūt cū charitate. sed nō sunt cū ea p̄pter sequēs peccatū mortale. **E**t ideo opa bona ex charitate facta in eo qui gr̄am habet viua sunt. **I**n eo autē qui gratia caret. opa nō ex charitate facta mortua sunt. opa aut̄ p̄us in charitate facta in eo q̄ gr̄am dimittit p̄ peccatū mortificata sunt. quia pctm̄ sequēs impedit q̄ hō p̄ illa opa non possit ad vitā introduci. **h**ec sanct⁹ **Tho. iij. sc̄p. dist. xiiij. vbi supra.** **N**ota etiā s̄z sc̄m **Tho. iij. parte q. lxxix. ar. vj. q̄ a peccatis aliqd̄ dicit̄ mortuum dupliciter. **U**no mō effectiue. quia sc̄z ē causa mortis ⁊ h̄ mō pctm̄ siue opa peccati dicunt̄ opa mortua. **S**m̄ illud ad **heb. Sanguis christi emundabit cōscientias n̄ras ab opib⁹ mortuis ad seruiendum deo viuētī. ad heb. ix.** **A**lio mō dicit̄ op⁹ mortuuz p̄riuatīue. quia sc̄z caret vita sp̄iali que est ex charitate p̄ quā aīa deo cōiun / gif̄ ex quo viuūt sicut corp⁹ p̄ aīam. ⁊ sic opatio sine gr̄a dicit̄ opus mortuum. **E**t p̄ hūc moduz etiam fides que ē sine charitate dicit̄ mortua **S**m̄ illud **Jaco. ij. Fides sine opibus mortua est.****

¶ **Q**uerit sc̄s **Tho. in. iij. dist. xv. q. j. arti. iij. q. iij.** vtrū opa extra charitatē facta sint alicui⁹ boni meritoria saltē temporalis. **A**d quā questio. r̄ndet. q̄ opa extra charitatē facta nō sunt meritoria ex cōdigno. neq̄ et̄ni. neq̄ temporalis alicui⁹ boni apud deum. **D**icit em̄ **Aug⁹.** q̄ pctōr nō ē dignus pane quo vescif̄. sed quia diuinā bonitatem decet vt vbiq̄q̄ dispositionē inuenit perfectionē adijciat. **I**ō ex merito p̄grue dicit̄ aliqd̄ merēdi aliqd̄ bonū p̄ opa extra charitatē facta. **E**t **S**m̄ hec opa ista valent ad triplex bonū sc̄lz ad temporalium cōsecutionē. ad dispositionez ad gr̄am. ⁊ ad assuetudinem bonozū operum. **C**oncordat dñs **Albert⁹ in. iij. dist. xiiij. ⁊ xv.** **C**oncordat etiā cū dictis **Raymūd⁹.** **Q**uia tñ h̄ meritum non p̄p̄rie meritū dicit̄. ideo magis concedendū est. q̄ hmōi opa nō sint alicui⁹ meritoria q̄ q̄ sint. **h**ec. **s̄. Tho. vbi supra.** **D**e h̄ etiā sc̄s **Tho. iij. pte. q. lxxix. ar. vj. in so. ad tertium. Itē. ij. sc̄p. di. xxvij. ar. iij. in corpe dicit sanctus Tho. q̄ opa bona añ donū gr̄e facta p̄mio sibi p̄portionato nō carēt. **C**ausant em̄ qñdā habitudinē ad gr̄am. ⁊ secū etiā quādā honestatez ⁊ pulchritudinē habēt. in quib⁹ p̄cipue eozū p̄mīum cōsistit. **E**t aliqua etiā p̄ accidēs causant vt bonozū t̄p̄alium affluentia aut aliquid hmōi. qz frequēter vt dicit **Greg⁹.** **D**e in h̄ mūdo remunerat qd̄ premiū future glorie nō meretur. vt sic nullū bonū irremuneratū inueniat. **h** ille. **¶** **S**e cūda rō. qz sicut p̄sona q̄ dormit nullū habet sentimentū. nec videt nec audit. nec odorat. nec tangit. qz oēs potētie sensitiue ⁊ intellectiue sūt ligate. **I**ta de p̄sona que est in statu peccati mortalis totū sentimentū rerū sp̄ialium p̄didit. **l**z sen-**

tiat saporē rerū temporalium. tñ nō videt piculum in quo ē ppter peccatū. nec audit deū p veram obedientiam ad ei' mādata. nec odorat p deuo/ tionē. nec tangit p penitentia. nec gustat p com/ munionē. De his quere p̄ma sc̄be. q. lxxxv. ar. iij. Animalis hō nō sentit ea que spūs dei sunt. s. ad Ro. ii. Si q̄ p̄sona que in pctō mortali est ni hil lucrat meritoz nec sentit res spūales. ḡ dor mit. patz rō q̄ stat' peccati mortalis dicit' dormi re. Idō sicut homi qui diu dormiuit dicit'. surge quia diu dormiui. ita dicit apls cuilibet pctō/ ri. Surge q̄ dormis et exurge a mortuis et illumi nabit tibi xp̄us. ad Eph. v. Nota exurge a mor tuis. i. a peccatis mortalib'. Et illuminabit tibi xp̄s. Quare dicit tibi et nō te. R̄sideo. regula est genera'is sacre sc̄pture. q̄ vbi videt icōgruitas ibi est magnum secretū vt hic. quia plus est illu minare homini q̄ illuminare hoīem. verbi gr̄a. Deus illuminat solē. sed nō illuminat soli. i. non dat sibi lumen ad vtilitatē sui. sed ad vtilitatem nostrā. ita multi sunt illuminati a deo de magna scientia vel de magno intellectu. sed nō ad vtili tatem suā. sed ad deceptionē aliorū. Sz qñ d̄ sci entia seu intellectu sciūt se bñ regere in saluatio nem aliorū et ipsorū. tūc de' illuminat eis. scz ad vtilitatem ppriā. Sed videt icōgruitas. Ideo dicit Greg'. Indignū vehementer existimo. vt v ba sacri eloquiū restringā regulis donati. Ecce q̄ re dicit illuminabit tibi xp̄s. i. ad vtilitatē tuam. Ideo dicit thema. Hora est iā nos. quia iam cla ritas solis iusticie orit' in officio ecclie. pater the ma. ¶ Inuenio q̄ decē sunt fūada et fienda i sur gendo a somno peccati mortalis q̄ hūit et fūant i surgēdo a somno corpali nocturno. in quo hō fa cit cōiter decē. Primo hō apit oculos ad viden dum que hora ē. et si ē dies dicit hō. O surgam quia dies est clara. Ita ille q̄ dormit in peccatis debet primo apire oculos p pctōrū cognitionem et piculi in quo ē. Cognitio ē p̄m' act' in omnibus opationib' que fiunt electiue. quia electio in ho minibus sequit' inq̄sitionē et p̄supponit cognitio nem. vt dicit sc̄us Tho. j. sc̄p. di. xli. ar. j. in sol. ad p̄mū. Est em̄ electio actus volūtati nō abso lute. sed in ordine ad intellectū ordinantē. Actus aut' volūtatis cognitionē p̄supponit eo q̄ volun tas de se ceca est et mouet ab intellectu p̄sentan te sibi suū obiectū sc̄ificatiue. licet etiā volūtas moueat intellectū quo ad exercitiū act'. qñ religi osus apit oculos recognoscēdo se dicit. O miser et tot anni sunt q̄ sum in ordine tē. mō apit ocu los. Idē de clerico dissoluto. Idē de xp̄ianis q̄ solo nomine dicūt xp̄iani. s̄ nō regūt se fm̄ diui na p̄cepta. sed iuxta eorū sentimētū. Ecce h̄ apit oculos spūaliū. Idō dauid postq̄ apuit ocu los et cognouit statū peccati. et piculū in quo erat dicebat deo. Ampli' laua me ab iniquitate mea et a peccato meo mūda me tē. et allegat rōnē dicēs

Qm̄ iniquitatē meā ego cognosco tē. ps. l. Ecce quō tenebat oculos aptos. Ita debet facē qlibz pctōr cogitando suā malā vitā quā tenuit ¶ Se cūdo homo in lecto erigit se q̄si sedēdo. Ita qui surgit a pctō debet erigi p tritionē. qui sedet in lecto est erectus. s. a cingulo supi'. sed iacet infe rius. Ita tritio vera importat duo. p̄mo dolo rem et displicentiā de peccatis. iā iacet basse. se cūdo p respectū ad deū quē offendit mō ē erect' quia si dolor vel displicētia pctōrū venit respe ctu mūdi fame vel piculi nihil valet. totus iacet basse in terra. oportet q̄ displicētia sit respectu dei tūc est cōtritio. de hoc. iij. sc̄p. di. xvj. Ita fa ciebat ille rex Ezechias di. Recogitabo tibi om nes annos meos in amaritudine anie mee. Esa. xxxviii. Nō tibi. nō dicit mūdo fame nec piculo sed tibi. Idō qñ hō recordat' de peccatis debet p cutere pectus eleuādo oculos versus celū. dicen do. Tibi soli peccaui dñe miserere mei. ¶ Ter tio induit camisia et ceteris indumētis. Ecce pro positi boni assumptio. Firmū em̄ ppositū in bo num nō ē sine indumēto diuine gr̄e. quia hoc nō est sine p̄fecta p̄paratione ad gr̄am que est simul cum infusione gr̄e et meret' gloriā et nō gratiaz q̄ iam habet. s. sc̄de. q. cxij. arti. ij. ad p̄mū. Si em̄ voluntas p̄mpta est fm̄ illud q̄ hz accepta ē nō fm̄ id quod nō habet. ij. ad Ro. viij. Alie vtu tes sunt alia indumēta. dic vt videbit' expedire. Idō apls. Induite vos sicut electi dei sancti et di lecti viscera misericordie benignitatē. humilitatē modestiā. paciētiā supportātes inuicē. ad Col. iij. ¶ Quarto a electo recedit. Ecce recess' a ma la societate et ab occasionib'. de h̄ pulchre vide sc̄m Tho. sup̄ Matth. iij. ca. Aliter ppositū ab sc̄indi a pctō nō est p̄fectū nec firmū. Ideo dicit sc̄p. Salua aiam tuā noli respicere post tergum tuū nec stes in om̄i loco circa regionē. sed in mō te saluū te fac ne et tu simul pereas. Gen. xix. Idō recedite statim quia si modo pponitis nō pecca re. quia estis modicū deuoti. tñ post prandiū vt cenam habita occasione peccabit'. idō etiā poe ta h̄ dicit. q̄ nocitura tenes q̄uis sint cara relinq̄ ¶ Quinto sputa et hm̄oi emittunt' ppter ebulli tionē stomachi. Ecce oris cōfessio que vere non est nisi spuere flegma putridū de peccatis. Sic aut' purificat' stomach' n̄re cōsciētie. Autoritas. Si cōfiteamur pctā n̄ra fidelis et iust' est deus vt remittat nobis pctā n̄ra et emūdet nos ab omni iniquitate n̄ra. s. Joh. j. ¶ Sexto calcia' homo Ecce iniuriarū remissio. Qui incedit discalcia' statim sentit punctiōes lapidū et spinarū. sec' qñ hō incedit calcia'. qui nō sentit se de iniurijs ad vindicandū. sed totū remittit talis calcia'us ice dit. Sz ille q̄ indignat' et querit vindictā nec vult dimittere incedit discalcia'. Idō dicit scriptura sc̄a. Om̄is iniurie p̄mi ne memineris. et nihil agas in operib' iniurie. Eccl. x. Idō calcia te per

Dominica prima Aduentus

bonam patientiā iniurias remittēdo. iuxta illud
state calciati pedes in preparatione euangelij pad
ad Eph. v. ¶ Septimo cingit hō. Ecce hic de-
bitozū restitutio. Quidā incedūt sine cinctura. s.
amplos ventres portātes in magnis pompis et
vsuris de bonis alterius que habēt p vsuras ra-
pinas. calūnias rē. Ideo oportet se cingere strin-
gendo se cum bonis suis de bono iusto. restituē-
do omnia alia de malo r iniusto. **A**utoritas **R**ed-
dite omib⁹ debita. nemini quicq̄ debeati nisi vt
inuicem diligatis rē. ad **R**ho. xij. Nullus debz
se ampliare in bonis alienis. Ideo dicit christus
Sint lumbi vestri p̄cincti. r lucerne rē. **L**u. xij.
Lucerne ardētes sunt opa meritoria que nō ar-
dent q̄ diu homo retinet bona alterius iniuste.
¶ **O**ctauo manus lauant. Ecce elemosynaru
largitio q̄ facta est restitutio de hoc quod sup-
est de bono iusto homo facit elemosynam q̄ mū-
dat r purificat animā a peccat. **A**utoritas. **O**d
sup̄est date elemosynā r ecce omnia munda sunt
vobis. **L**u. xij. ¶ **N**ono man⁹ applicant ad ali-
quod opus. Ecce spūalis oratio que de cōmuni
cursu debet fieri eleuatis manibus sursum quasi
diceret. dñe paup sum. Ideo leuo manū dexte /
ram. vt detis mihi spūalia. Et sinistrā vt det mi-
hi bona temporalia. **V**olo viros orare in omī loco
leuātes puras manus sine ira r discrepatione. s.
ad **T**imoth. ij. ¶ **D**ecimo r vltimo cibus sumit-
tur hora prandij. Ecce eucharistie cōmuniō in
qua anima reficit r recreat. qui recipit christuz
qui dat vitam grē r vitā glorie. Ideo dicit ipse.
Accipite r manducate hoc ē corp⁹ meū. s. ad **C**o-
rinth. xij. **Q**ualiter debet accipi ostēdit ibidē cū
dicit. p̄bet aut̄ seipsum homo. r sic de pane illo
edat r de calice bibat. **Q**ui em̄ māducat r bibit
indigne iudiciū sibi manducat r bibit. **U**bi dicit
glosa **A**mb. **I**ta puniet ac si xpm̄ p̄p̄ris mani-
bus interfecisset. Ecce quō debem⁹ surgē a som-
no peccati mortalis. p̄pter hoc dicit thema. **H**o-
ra est iam nos de somno surgere. **D**eo gr̄as.

Sermo sextus.

Nox p̄cessit dies
n aut̄ appropinquabit ad **R**homa. xij.
Thema p̄positū r etiaz tota epistola
declarant nobis finē mundi esse de p-
p̄nquo vt nullus ponat in ipso spem nec amorē
suum. **Q**uia q̄ homo scit q̄ domus sit antiqua
r minat̄ ruinam nullus nisi stultus vult in ipsa
remanere ad habitandū. **I**dem de nauī antiqua
ad nauigandum. **I**ta est de domo huius mundi
antiqua r ruinosa ideo nullus nisi sit stultus de-
bet ipm̄ appetere nec diligere nec in nauibus vite
nauigare. **S**ed vt materia p̄sentis sermonis sit
deo acceptabilis r gratiosa r nobis vtilis r pro-
ficua. **S**alutē d̄go maria. **N**ox p̄cessit rē. **H**o-
bui⁹ verbi declaratione r materie p̄dicande in-

troductione sciendū est q̄ in diuersis locis sacre
scripture repit. q̄ vita hui⁹ mūdi dicitur nox re-
spectu vite paradisi. **H**oc declaratur per tres p-
portiones. scz solis. lune. r iesu christi. **L**una ha-
bet claritatem. sed sol habet maiorem septempli-
citer. vt dicūt doctores r etiam glosa ordinaria
super illud **E**sa. xxx. **E**rit lux lune sicut lux solis
r lux solis erit septemplex. sicut lux septez di-
erum. **E**x peccato **A**de sol r luna pdiderūt mul-
tum de claritate. **N**ota tamē s̄m̄ sanctum **T**ho.
in. iij. dist. xl viij. q. ij. arti. iij. ad tertium. q̄ pro-
babilius dicitur q̄ illa minoratio luminis ex la-
psu primi parentis non est s̄m̄ realē luminis de-
fectum. sed quo ad vsū hominis qui tantū bene-
ficiū ex lumine corporum celestium consecut⁹
est quātū ante fuisset. **N**ec sequitur si lux corpo-
rum celestium minorata nō est in homine peccā-
te q̄ realiter nō sit augenda in eius glorificatiōe
quia peccatum hominis nō immutauit statū vni-
uersi cum etiam homo prius r post habuerit ani-
malem vitam quemotū r generatione creature
corporalis indiget. sed glorificatio hominis sta-
tum totius creature corporalis immutabit. ideo
non est simile. vnde tūc facta fuit luna vt p̄sser
nocti. **G**en. i. r in resurrectione erit lux lune sicut
lux solis. **E**sa. xxx. si tamē nō peccasset. tūc com-
modum habuisset ex lumine lune sicut ex lumie
solis. sed ipsam recupabunt in iudicio generali
Sed claritas christi incomparabiliter excedit cla-
ritatem solis. modo in hac vita sol r luna dant
nobis claritatem. sed nō illuminant celum nec in-
fernum. sed celum illuminat̄ a christo. **C**ivita s
illa nō eget sole neq̄ luna vt luceant in ea. nam
claritas dei illuminat eam r lucerna ei⁹ ē agnus
id est christus. **A**pocal. xij. ¶ **N**ota lucerna ei⁹
est agnus. id est christus. **C**ui⁹ cera est caro que
ad instar cere liquefacta fuit in passiōe igne amo-
ris. bombix albus eius anima mundissima. **L**u-
men diuinitas sanctissima. **Q**uōdo fiat ratio **S**i
tempus p̄sens illuminatum claritate solis dicit̄
dies. quātomagis celum claritate christi illumi-
natum debz dici dies. respectu cui⁹ dicit̄ dies iste
temporalis dicit̄ nox. **I**deo quādo anima de hinc
transit r intrat celum inter cetera de quib⁹ mira-
tur est de tanta claritate dicens. credebaz esse in
die. r eram in nocte recte ad instar noctue que lu-
men lune credit esse magnū lumen. sed si posset
videre solis lumen. lumen lune quasi nihil repu-
taret. **I**ta anima nostra modo credit habere ma-
gnam claritatem. sed quādo videbit christi cla-
ritatem. hec claritas nihil est r potest dicere tūc
anima. **N**ox. s. vite temporalis p̄cessit. dies autez
appropinquauit. **T**hema p̄positum innuit q̄ fi-
nis mūdi est p̄pe. r potest hoc declarari p̄ decez
plagas egypti que fuerūt figura christianitatis.
Autoritas. omnia in figura contingebāt illis. scri-
pta sunt ad correctionē nostram. in quos fines se